

TÜREV PİYASALAR (Vadeli İşlem Piyasaları)

Prof. Dr. Güven SAYILGAN
Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi
İşletme Bölümü Muhasebe-Finansman
Anabilim Dalı Öğretim Üyesi

FORWARD İŞLEMLERİ

Forward

- Gelecekte belli bir tarihte bir varlığı bugünden belirlenmiş bir fiyattan satma/satılma ZORUNLULUĞU yükleyen OTC piyasa işlemidir.
- Sözleşmeler STANDART DEĞİLDİR.

Örnek: Forward

Satıcı (Alıcı)T tarihinde bir varlığı 100\$'a satmaya (almaya) ilişkin anlaşma yapıyorlar

Satıcı (Alıcı)T tarihinde bir varlığı 100\$'a satmaya (almaya) mecburdurlar

$t=0$

$t=T$

Taraflar dilerlerse ve uygun bir başka taraf bulabilirlerse 0 ile T tarihleri arasında yaptıkları anlaşmanın tersi bir anlaşmayla pozisyonlarını kapatabilirler.

- * Forward işlemleri; petrol, altın, pamuk, bakır gibi ticari mallar üzerine yapılabileceği gibi kur, faiz oranı gibi göstergeler üzerinden de yapılabilir.

- * Takip eden örnekte, bir faiz oranı üzerinden düzenlenmiş forward sözleşmesi ele alınmaktadır.

Faiz Oranı - Forward

- Bir banka, yerel bir şirkete iki yıl vadeli sabit faiz oranı üzerinden 100 mil \$ kredi kullanmıştır.
- Kullanılan kredinin kaynağı bankaya yatırılmış bir yıl vadeli LIBOR cinsinden faiz ödenen 100 mil \$'lık mevduatlardır.
- Banka \$ faiz oranlarının yükseleceği beklentisindedir.

Faiz Oranı - Forward

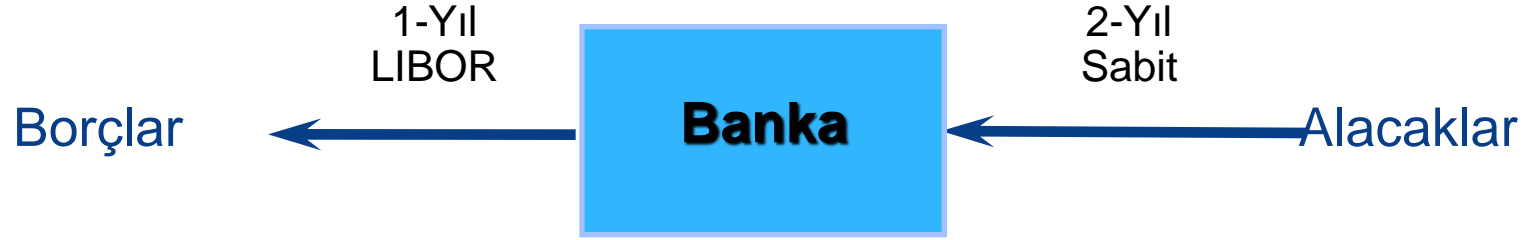
Varlıklar

Kaynaklar

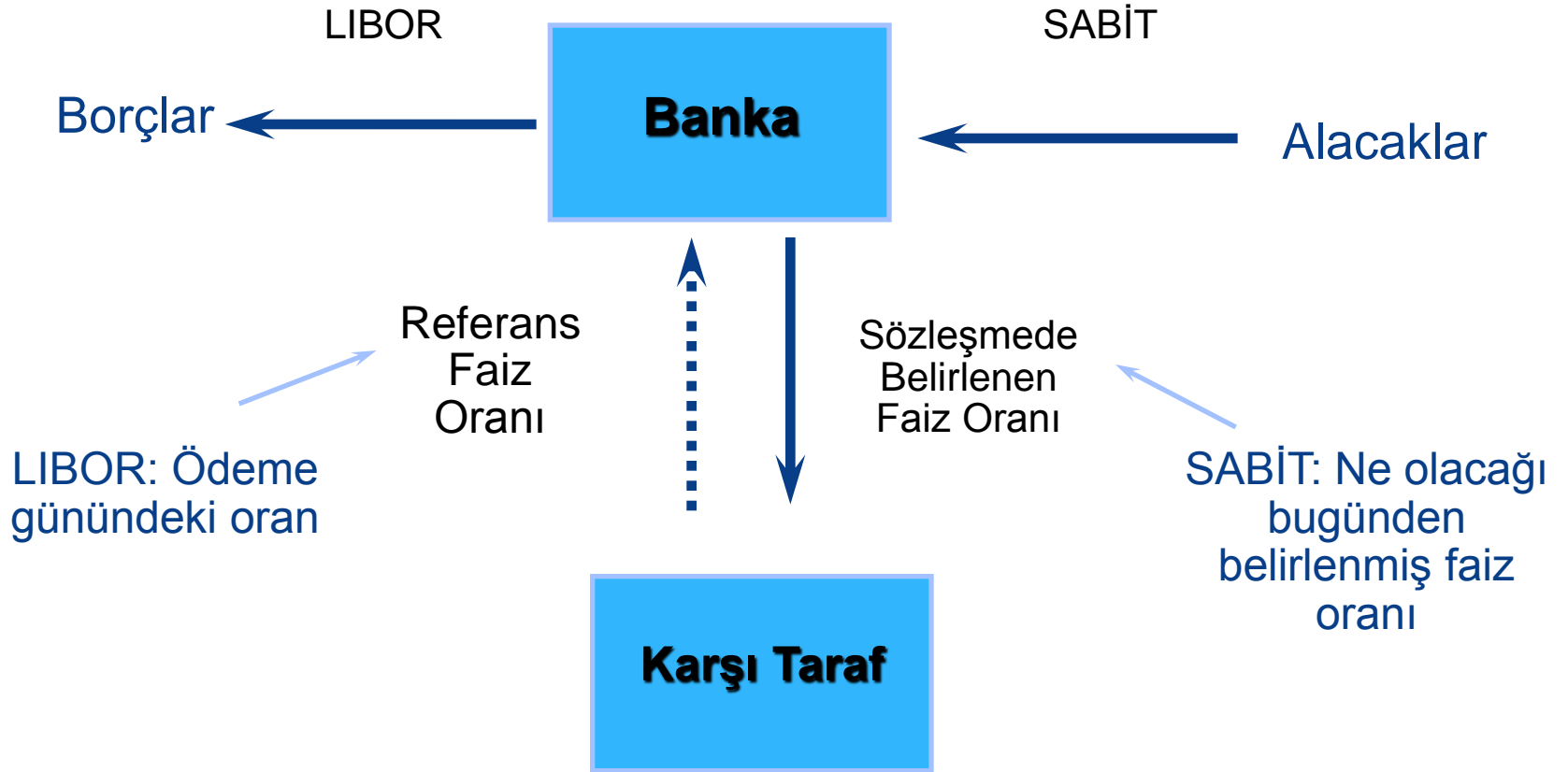
Alacaklar
(2-yıl, Sabit)
100 M \$

Borçlar
(1-yıl, LIBOR)
100 M \$

Forward- Faiz oranı

Rate agreement (FRA)

Sonuç

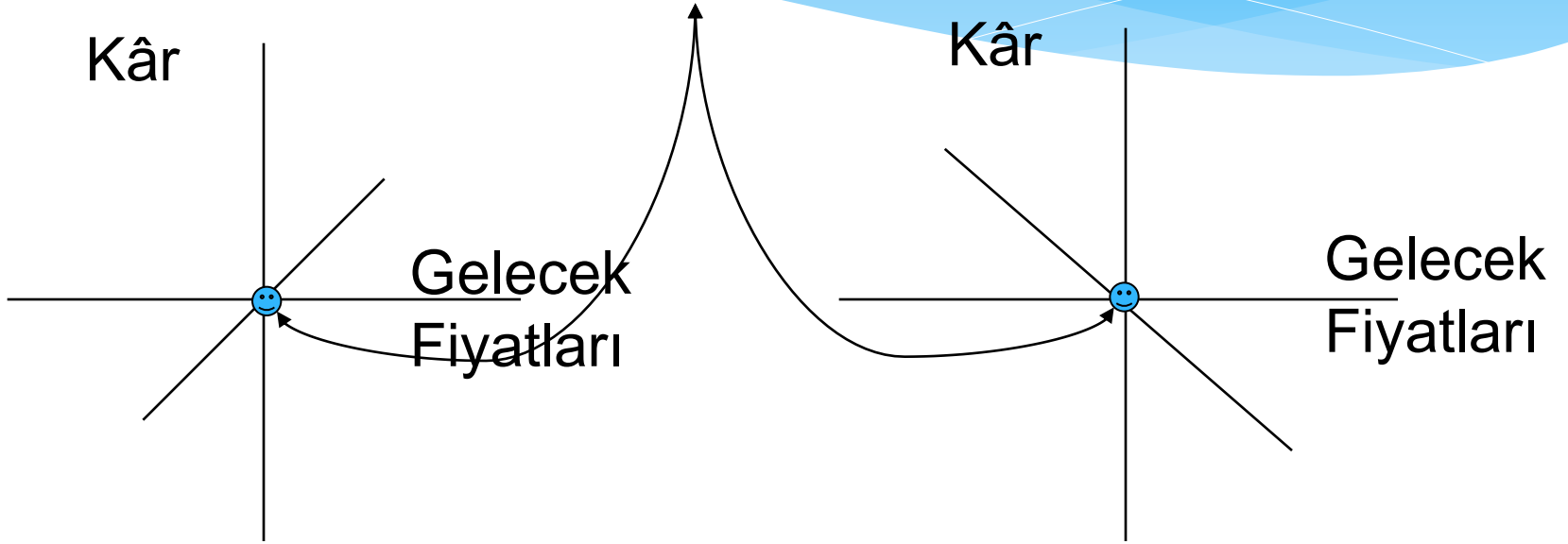
- * Banka, forward anlaşması ile değişken faiz oranlarında meydana gelebilecek artıştan doğacak riski karşı tarafa devretmiş oldu.
- * Böylece,
 - * LIBOR'daki artış riskinden korundu.,
 - * LIBOR düşerse bir avantaj elde edemeyecek.

Forward Sözlüşmeleri

- * Taraflar, anlaşmaya ilişkin her koşulu serbestçe belirleyebilirler.
- * Esnektirler.
- * Başlangıçta bir ödeme gerektirmemektedir.
- * Karşı tarafı bulmak zor olabilir.
- * Likiditesi yüksek değildir.
- * Ödememe riski (default risk) yüksektir.

Forward Sözleşmeleri

Sözleşme
Fiyatı

Alma Durumunda

Satma Durumunda